

Keim
Farby Mineralne Sp. z o.o.
ul. Fabryczna 20C
53-609 Wrocław
tel.: 71 750 00 51
www.keim.pl

Rawicki ratusz odzyskał blask

Po przeprowadzonym w 2015 r. remoncie ratusz ponownie jest ozdobą rawickiego rynku i oryginalnego układu urbanistycznego. Przy renowacji elewacji wykorzystano farby żolowo-krzemianowe KEIM Soldalit, a do malowania elementów drewnianych stosowano system farb mineralnych KEIM Lignosil.

Stary widok na rynek w Rawiczu

Reprodukcja karty pocztowej ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawickiej

Ratusz na obrazie olejnym H. Bauera (1942 r.)

Ratusz jest nierozdzielnie związany z historią miasta i pochodzi z początków jego istnienia (założonego 24 marca 1638 r., na mocy przywileju lokacyjnego króla Władysława IV). Już pod koniec 1639 r. był w Rawiczu ratusz, stanowiący siedzibę władz miasta. Budynek wykonany był z drewna, jednak nie jest znany jego ówczesny kształt. Został uszkodzony podczas najazdu Szwedów w 1656 r. Na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XVII w. właściciele Rawicza postanowili wybudować nowy ratusz, który miał stanowić ozdobę miasta i być jego reprezentacyjną budowlą. Na mocy przywileju Zofii Opalińskiej powstała cegielnia, wytwarzająca cegłę na potrzeby budowy. Szczątkowe informacje podają, że ówczesny budynek ratusza spłonął podczas wielkiego pożaru miasta Rawicza, spowodowanego przez wojska rosyjskie w roku 1707. Nie wiadomo, czy spalony ratusz rawicki został wówczas odbudowany, jednak kronikarze odnotowali jego ponowne zniszczenie w 1719 r., podczas napadu na Rawicz wojsk austriackich. Inne, śladowe informacje mówią, że po pożarze, przez długie lata, funkcje rawickiego ratusza pełniła jedna z prywatnych kamienic.

O budowie ratusza w latach 1753–1756 pisał na początku XX wieku R. Merschel, autor opracowania, wydanego w 1911 r. w Rawiczu, pt. „200 Jahre Geschichte der Stadt Rawitsch” („200 lat historii miasta Rawicza”). Budowę opisał także w języku polskim dr Leon Koczy, w pracy z 1938 roku, pt. „Dzieje miasta Rawicza 1639–1914” (praca tylko w maszynopisie). W rozdziale „Budowa ratusza” w swojej pracy zanotował: *Nic tak nie świadczy o podnoszeniu się Rawicza z klęsk pożarowych i pożogi wojennej, jak budowa nowego, wspaniałego ratusza w latach 1753–1756. O starym ratuszu nie możemy powiedzieć nic ponad to, że istniał od samego początku miasta, posiadał wieżę, na której w czasie uroczystości odgrywano bejnaty i że spłonął doszczętnie, jak wiele innych domostw, w nieszczęsnym roku 1707. Fatalne warunki w jakich znajdował się Rawicz w pierwszej połowie XVII wieku nie pozwalały myśleć o budowie nowej siedziby dla rady, która tak jak sądy zadowolili się musiata pomieszczeniem w domu prywatnym. Może nam się dziwnym wydawać, że z inicjatywą odbudowy spalonego ratusza wystąpi-*

li nie ojcowie miasta, jakby można przypuszczać, lecz dziedziczka, Katarzyna comtesse de Sapieba. Ona to kazała przywołać „sławnego architekta” z Trzebnicy Leopolda Ostritza i pod jej auspicjami zawarły wszystkie trzy porządki „uczciwą i nieodwołalną umowę” dnia 24 marca 1753 roku, treści następującej:

1. L. Ostritz zobowiązuje się postawić z gruntu nowy ratusz i doprowadzić budowę aż pod dach, ściśle według doręzonego przez siebie planu i zarysu. Budynek ten długi 64 i pół łokcia, szerokości 30 i pół łokcia i wysoki na 16 i pół łokcia, winien być wykończony od wewnątrz i od zewnątrz przez dzielnych murarzy, przybrany gzymsami i ozdobiony zgodnie z rysunkiem.

2. Do architekta należy odkopanie i przygotowanie fundamentów, zakrycie starych i naprawa tychże, o ile to tylko okaże się potrzebne i rozpoczęcie tych prac jeszcze przed Wielkanocą roku bieżącego 1753. (...)

Poświęcenie nowego gmachu odbyło się w sposób niezwykle uroczysty dnia 25 listopada 1756 roku (...)

Zewnętrzny kształt reprezentacyjnej budowli Rawicza pozostaje niezmienny od 250 lat. Ten będący przykładem stylu barokowego gmach powstał na planie prostokąta. Jest to budynek piętrowy, dziewięcioosiowy, obecnie z jednym wejściem od strony zachodniej, kryty mansardowym dachem z tzw. lukarnami, zwieńczony sporych rozmiarów charakterystyczną wieżą zegarową z dwiema drewnianymi galeryjkami, wspartymi na wieży i okazałych kominach. Od frontu budynku (strona zachodnia) ujrzyć można ozdobny portal wejściowy z kamiennym kartuszem z herbami związanymi z fundatorką. W tarczy sercowej kartusza znajdują się herby: LIS Sapiehów i ŁODZIA Opalińskich. W pozostałych polach umieszczono znaki rodowe: TRĄBY Radziwiłłów, WIENIAWA Leszczyńskich, ŚRENIAWA (odwrócony) Lubomirskich, RAWA Przyjemskich, TOPÓR Tarłów i DOLIWA Rozdrażewskich.

W 1978 roku rawicki ratusz został laureatem ogólnopolskiego konkursu na najlepszego użytkownika obiektu zabytkowego. Nagrodę I stopnia Ministra Kultury i Sztuki stanowił obraz – portret, przedstawiający Józefa Benedykta hrabiego Leszczyńskiego, podkomorzego bełskiego. Obraz ten przez dłuższy czas zawieszony był na ścianie klatki schodowej ratusza, dzięki czemu mogli go podziwiać wszyscy wchodzący do budynku. Obecnie portret hrabiego wisi w Sali Portretowej.

Rawicki ratusz jest siedzibą Muzeum Ziemi Rawickiej – uroczysta inauguracja działalności placówki nastąpiła 13 grudnia 1973 r. Decyzję o utworzeniu muzeum podjęto w 1971 r., ale jej uruchomienie nastąpiło po kilku latach, m.in. z powodu konieczności adaptacji pomieszczeń.

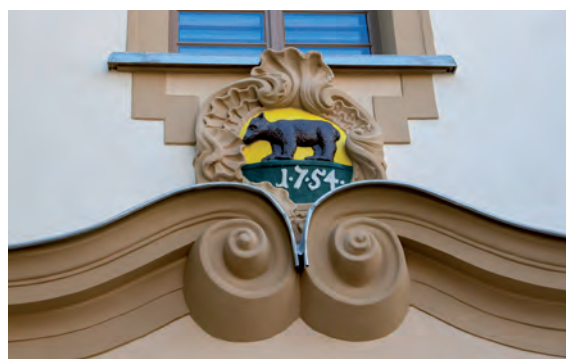
Pierwotnie eksponaty Muzeum Ziemi Rawickiej zgromadzone były w salach: historii miasta i powiatu rawickiego, archeologicznej oraz etnograficznej. Muzeum zajmuje cały ratuszowy parter, na którym znajdują się dwie sale ekspozycji czasowych, cztery sale ekspozycji stałej oraz część biurowa. Stała ekspozycja muzeum zgromadzona jest w salach: rawickiej, etnograficznej, brackiej i kadeckiej.

Muzeum Ziemi Rawickiej od 2001 roku prowadzi systematyczną edukację artystyczną, polegającą na prezentacji dzieł współczesnych twórców europejskich. Zapraszamy na stronę Muzeum Ziemi Rawickiej www.muzeum.rawicz.pl

Jacek Jarczewski
Dyrektor Muzeum Ziemi Rawickiej
Profesor ASP we Wrocławiu

Fotografie Henryk Pawłowski

Na podstawie publikacji Muzeum Ziemi Rawickiej „Rawicki Ratusz”
Materiały: Janusz Hamielec, Henryk Pawłowski.

Ratusz
po remoncie